

Raad van Kerken en Geloofsgemeenschappen Emmen

Verslag over 2009 en 2010

van de Raad van Kerken en Geloofsgemeenschappen te Emmen

secr. J. Baptist, Houtweg 203 7823 PM Emmen, 0591627167
baptist@hetnet.nl

Inhoud

Voorwoord

Oecumene houdt ons in beweging

Intentie(s) van de Raad

Wie vormen de Raad

Activiteiten in 2009 en 2010

Stichting "Op 't Stee"

Ontmoeting met de Turkse gemeenschap

Sectie P.R.

Financieel overzicht 2009/2010

Slotwoord

Impressie van het gesprek over het H.Avondmaal/
de Eucharistie

OM MEE TE BEGINNEN.....

.....Wat gaat de tijd snel! Zo heb je het jaarverslag 2007-2008 laten verschijnen en zo zijn er al weer twee jaar voorbij en worden we uitgedaagd om over de jaren 2009-2010 weer iets weer te geven van de activiteiten van de Raad van Kerken en Geloofsgemeenschappen in Emmen!

Het jaarverslag 2007-2008 stond vooral ook in het teken van het 40 jaar bestaan van de Landelijke Raad van Kerken. Aan de hand van de inhoud van hun jubileumboek "de waakvlam van de Geest" hebben we daarover iets geschreven. In die periode bestond ook onze Raad 40 jaar en de gehouden activiteiten met name een forumgesprek in de Grote Kerk te Emmen hebben we toen in het jaarverslag proberen weer te geven! Aan de hand van de resultaten van o.a. dit forumgesprek hebben we getracht onze activiteiten in de afgelopen twee jaar verder vorm te geven. We hopen zodoende dat u inzicht krijgt over ons denken en spreken in deze afgelopen periode, waarin we als oecumenische beweging weer uitgedaagd werden om antwoorden te geven op de grote veranderingen in de wereldsamenleving en in onze eigen samenlevingsvormen, want er is weer heel veel gebeurd en we hopen dat we als Raad in de NAAM van de Eeuwige een kleine bijdrage hebben mogen geven aan het bewoonbaar en leefbaar houden van de samenleving, waarin wij mogen leven en werken!

In de Raad hebben we – naast zeer vreugdevolle bijeenkomsten en ontwikkelingen – ook verdriet moeten verwerken door het overlijden van twee geliefde Raadsleden. In dit verslag wordt hieraan aandacht gegeven!

Ja, er is weer veel gebeurd in onze (wereld)samenleving in de achter ons liggende jaren en bij het meemaken van de vele ellende op aarde in de vorm van relationele problemen, rampen, oorlogen en ongerechtigheid grijpt soms de vraag je naar de keel: *"hoe lang zal de aarde en de volkeren, die daarop leven dit alles ÓVER-leven?"* Zelf mocht ik in mijn persoonlijke leefsituatie dit alles aan de lijve ook ervaren toen ingrijpende operaties mij – begin 2010 - op het randje van de dood brachten! In een bijzondere geestelijke belevenis – ik noem het een bijna doodervaring – mocht tot mij doordringen de moedgevende woorden van de Duitse theoloog Dietrich Bonhoeffer: *Door goede machten trouw en stil omgeven, behoed – getroost, zo wonderlijk en klaar ben IK – de GOEDE – bij jou altijd AANWEZIG!*

Deze woorden hebben mij nieuwe hoop en kracht gegeven; deze woorden mogen we m.i. als een beschermend kader ook plaatsen rond onze wereldsamenleving en ook rond het werk van onze oecumenische beweging, waardoor we steeds weer opnieuw bevrijdende ADEM kunnen halen om het GOEDE te doen op aarde, die daardoor dan ook bewoonbaar en leefbaar zal blijven!

Ik wens u namens alle leden van onze Raad plezier toe bij het lezen van dit jaarverslag,

Anton Forrer (voorzitter)

OECUMENE HOUDT ONS IN BEWEGING!

De oecumenische beweging wil kerken en geloofsgemeenschappen steeds weer oproepen tot samenwerken, opdat we blijven leven in een samenleving waarin we de sporen van God, de Eeuwige, zoeken en navolgen, vooral in de Naam van die unieke persoonlijkheid van Jezus Christus! Op deze wijze kunnen liefde, barmhartigheid en gerechtigheid de pijlers blijven waarop mensen en volkeren hun leven en samenleven bouwen en vormgeven, waardoor de aarde bewoonbaar blijft!!

In de jaren 2009 en 2010 hebben we als Raad van Kerken en Geloofsgemeenschappen te Emmen deze sporen weer trachten vorm te geven in de plaatselijke en omliggende samenleving. De tekenen van ons spoor-zoeken waren hopelijk weer herkenbaar in de vieringen en gespreksactiviteiten, die we mochten organiseren. De bovenomschreven doelstelling hebben we vooral ook beleefd in de maandelijkse besprekingen in de Raad, waarin we de warme Verbondenheid met de NAAM en met elkaar mochten beleven! Met name de intense gesprekken over de Maaltijd van de Heer (zie het verslag hierover) en de gevierde Vesper in mei 2009 en in de Agapé-maaltijd in mei 2010 als afsluiting van de werkseizoenen waren voor ons zulke lichtgevende tekenen van verbondenheid!

Dit alles werd vaak ook weer overschaduwd als we de donkere berichten uit kerk en samenleving tot ons door lieten dringen in onze besprekingen, zoals het trieste lot van uitgeprocedeerde asielzoekers, die ook in ons midden verkeerden en waarvan sommigen liefdevol werden opgevangen door het werk van de stichting "Op 't Stee"! Ook de Interkerkelijke Diaconale werkgroep "DABAR" mocht door middel van haar werkzaamheden licht brengen in donkere leefsituaties! We zijn verheugd dat deze werkgroep van de grond is gekomen, en dat we als Raad indertijd daaraan een steentje hebben mogen bijdragen!

Zo houdt de OECUMENE ons in beweging in een wereld die steeds maar weer aan verandering onderhevig is! Als Raad van kerken en Geloofsgemeenschappen dienen we deze veranderingen tot ons door te laten dringen en er op in te spelen, opdat de leefbaarheid en de bewoonbaarheid behouden blijft. Vooral mogen Raden van Kerken – juist nu in tijden van grote bezuinigingen - blijven opkomen voor de zwakken en de armen in onze eigen samenleving en in de wereldsamenleving. Raden van Kerken dienen dan ook een dringend appêl te blijven doen op de bereidheid bij mensen om materiële en immateriële zaken met elkaar eerlijk te verdelen, want in bijbelse zin betekent DELEN HELEN! En als kerken en geloofsgemeenschappen mogen we op deze wijze het HEIL van Degene, die ons daartoe oproept gestalte geven!

Zo houdt de OECUMENE ons in beweging in een samenleving, waarin de haat vaak sterker blijkt te zijn dan de liefde en waardoor mensen opgeroepen worden om naar zondenbokken te zoeken, die dan de schuld kunnen krijgen van vele negatieve ontwikkelingen in de samenleving. Dit verschijnsel noemen we populisme waardoor individuele mensen en groepen tegenover elkaar komen te staan met alle negatieve gevolgen van dien. Raden van Kerken en Geloofsgemeenschappen zullen in de komende jaren dan ook de geestelijke strijd met dit desastreuze populisme moeten aangaan vanuit de waarden, die ons aangereikt worden vanuit de Bron van ons bestaan! Vooral mogen Raden van Kerken en Geloofs-gemeenschappen jongeren en ouderen oproepen om te zoeken naar deze en nieuwe spirituele bronnen, waardoor de onderlinge aandacht, geborgenheid en warmte gestalte krijgt in een open en innemende levenshouding, die uitnodigt om nagevolgd te worden.

Bovenstaande gedachten zien we als uitgangspunten voor ons beleid in de komende jaren! Een handreiking hiertoe werd ons gegeven op maandagavond 8 november 2010 door de secretaris van de Landelijke Raad van Kerken in Nederland ds Klaas van der Kamp, waarvoor onze dank!

We hopen dat allen, die deze woorden en gedachten lezen en mee kunnen dragen, op hun wijze ook een bijdrage daaraan willen geven. Vooral hopen we dat deze gedachten ook gestalte krijgen in de

wereldwijde Oecumene, in de samenwerking tussen de kerken in Europa en vooral ook in de samenwerking van de kerken in Emmen en omgeving. Vooral hopen we dat de nog niet aangesloten kerken en geloofsgemeenschappen willen overwegen om ook mee te gaan doen binnen onze Raad als lid of als gastlid, want we vinden het nog steeds jammer dat we nog zo gescheiden optrekken! Laten we naar elkaar toe in BEWEGING KOMEN, opdat zichtbaar wordt dat samenwerking ons werkelijk op WEG zet om te lopen in de voetsporen van God, de Eeuwige in Jezus Christus' Naam!

DE RAAD VAN KERKEN STREEFT NAAR:

- A. Het houden van gezamenlijke vergaderingen, bijeenkomsten en vieringen.
- B. Uitvoeren van taken ten dienste van de samenleving, waar mogelijk samen met andere instellingen en organisaties.
- C. Gezamenlijke bezinning op en studie rondom vragen van het christelijk geloof en geloofspraktijk.

UITGANGSPUNTEN EN DOELSTELLING VAN DE PLAATSELIJKE RAAD VAN KERKEN:

- A. De kerken, aangesloten bij de Raad, willen in getuigenis en dienst gestalte geven aan de gemeenschap van kerken en hun dienst aan de samenleving.
- B. Zij doen dat vanuit het geloof in God de Schepper, wiens heil zichtbaar is geworden in Jezus Christus en wiens Geest bezielt en levend maakt. Zij respecteren de uitwerking van dit belijden in de onderscheiden kerkelijke tradities.
- C. Zij willen hun gemeenschappelijke roeping vervullen door:
  - Het bevorderen van de samenwerking tussen de christelijke kerken in Emmen, waar dat mogelijk is.
  - Kennis te nemen van wat er leeft in de nationale en internationale oecumenische beweging en aan de orde te stellen wat daarvan voor kerk en samenleving in Emmen van belang is.

- **WIE VORMEN DE RAAD VAN KERKEN EN GELOOFSGEMEENSCHAPPEN EMMEN?**

Kerkelijke (wijk)gemeenten en geloofsgemeenschappen binnen de grenzen van het aloude dorp Emmen maken nu reeds jarenlang deel uit van onze Raad. Daarbij vermelden we dat in de buitendorpen binnen de grenzen van Groot-Emmen ook een aantal Raden van Kerken opereren, waarmee onze Raad af en toe contact heeft vooral via de Provinciale Raad van Kerken in Drenthe/Groningen.

In de afgelopen verslagperiode 2009-2010 namen dan ook 16 kerkelijke c.q. (wijk)-gemeenten deel aan de maandelijkse besprekingen. In deze verslagperiode fuseerden de wijkgemeenten "Bargeres / Delftlanden / Noordbarge" en "Rietlanden / Parc-Sandur / Zuidbarge" van de Protestantse Gemeente Emmen tot één wijkgemeente: Emmen-Zuid. Deze nieuwe wijkgemeente heeft twee fulltime predikanten, één kerkenraad en één kerkgebouw: "De Opgang" in de Bargeres. Met de Servisch-Orthodoxe kerk was er in de afgelopen verslagperiode een wat moeizaam contact doordat deze kerkgemeenschap moeilijk een vertegenwoordiger / -ster kan vinden, die als Raadslid kan participeren. Doch via de toegezonden verslagen en via telefonisch contact bleef deze Kerkgemeenschap toch betrokken bij het algehele gebeuren van de oecumenische samenwerking in Emmen! We hopen dat er toch spoedig een definitieve vertegenwoordiger/-ster vanuit deze kerkgemeenschap zal worden gevonden, vooral ook omdat zij vanwege hun eigen traditie zo'n belangrijke inbreng kan hebben in de veelkleurigheid van geloofsuitingen in Emmen.

De opkomst van de overige leden was zeer trouw en mede door de intense besprekingen, waarin een ieder zoveel mogelijk tot zijn/haar recht kon komen, groeide en groeit er een intense band van onderling vertrouwen dat zeker ook z'n uitstraling heeft naar de geloofsgemeenschappen, die een ieder mag vertegenwoordigen. Het is dan ook een groot verdriet als door de dood afscheid genomen moet worden van trouwe leden. Dit is ons overkomen: op 9 april 2009 werd Wiecher Blaauw in de leeftijd van 69 jaar uit het aardse leven weggeroepen. Wiecher was vanaf het begin van de oprichting van onze Raad (dus: 40 jaar!) zeer actief betrokken bij het oecumenische werk in Emmen, hij vertegenwoordigde de Baptistengemeente "de Bron"(wijk Bargeres) in de Raad. Wiecher was zeer creatief in het bedenken van nieuwe activiteiten zoals "Kerken-bij-elkaar" – "Vroeg-op-Pasen" – "Full Colourdienst" en daarbij ook nauw betrokken bij de opzet en uitvoering van deze activiteiten. Hij was verder "het geweten" van de Raad bij het nemen van ingrijpende beslissingen en hierdoor zette hij alle Raadsleden aan het nadenken om weloverwogen beslissingen te nemen. Wiecher heeft in de periode 2005-2009 vooral ook zijn wijze en scherpzinnige inbreng gegeven in de vergaderingen van ons Dagelijks Bestuur! Op 15 april 2009 hebben we in een eenvoudige doch aangrijpende dienst afscheid van hem genomen in de Baptistenkerk "de Wegwijzer" in de wijk Emmermeer en hem ten grave gedragen naar de begraafplaats "de Wolfsbergen" aan de Weerdingerstraat. Een verdrietig afscheid van een gelovig-blij mensenkind en daardoor óók een bemoedigend gebeuren!

Op 23 april 2009 overleed ons geliefd lid Wil Roesink op 65-jarige leeftijd! Wil vertegenwoordigde vanaf september 2006 op zijn eigen milde en goede wijze de Titus Brandsmaparochie in onze Raad. We hebben hem leren kennen als een integer mens, die rust en vriendelijkheid uitstraalde. Hij liet ook zien en horen dat het geloof in God door Jezus Christus' Naam hem inspireerde om zeer maatschappelijk betrokken te leven! Met name de voedselnood op aarde, waardoor zoveel mensen – met name kinderen – de dupe worden. In een opening van onze vergadering op 16 oktober 2008 liet hij ons dit zien den horen rond de bespreking van een "Hongerdoek" waarop de nood in Haïti zichtbaar was gemaakt! Op 27 april 2009 werd een intense avondwake in de Pauluskerk voor Wil gehouden en op 28 april 2009 namen we in een aangrijpende viering in deze Pauluskerk afscheid van hem, waarna we hem begeleid hebben naar het crematorium te Emmen. In korte tijd moesten we afscheid nemen van twee zeer dierbare Raadsleden, we zullen hen in dankbare herinnering houden. Gelukkig konden de desbetreffende geloofsgemeenschappen snel andere vertegenwoordigers

vinden om het Raadswerk van Wiecher en Wil voort te zetten en daar zijn we ook zeer dankbaar voor!

In deze verslagperiode werd de vacature voor de Kapelgemeente weer ingevuld. Echter we moesten afscheid nemen van Rudi Hidding, die enkele jaren de Zuiderkerk op een intense wijze mocht vertegenwoordigen. Ziekte was de oorzaak van dit afscheid nemen. We hopen dat hij nog een aantal jaren in ons midden zal mogen verblijven, waarin we zeker het contact met hem zullen blijven houden!

Aan het einde van deze verslagperiode kunnen we dan ook constateren dat er twee vacatures zijn in onze Raad voor de Servisch-Orthodoxe kerk en voor de Zuiderkerk. We hopen verder dat de kerken en geloofsgemeenschappen, die nog niet zijn aangesloten zullen gaan overwegen om onze Raad te komen verrijken met hun geloofservaringen, opdat we – ondanks de verschillen in geloofservaringen – toch de Liefde en de Eenheid, die God ons in Jezus Christus heeft gegeven – gestalte mogen geven in onze Emmense samenleving tot Heil van alle mensen!

Daarbij hopen we ook de contacten met diverse organisaties – zoals: de Interkerkelijke werkgroep Dabar, radio Emmen, 4-mei comité – mogen blijven onderhouden, zo ook de contacten met vertegenwoordigers/sters van andere Godsdiensten in ons midden zoals: joden en moslims, opdat de onderlinge verdraagzaamheid behouden blijft, beter nog: zal toenemen!

ACTIVITEITEN IN 2009-2010

Chronologisch jaaroverzicht: (de onderstreepte data zijn de reguliere vergaderingen op de 3^e donderdag van de maand: jan. t/m mei 2009 in de Zuiderkerk, sept. 2009 t/m mei 2010 in De Bron en sept. t/m dec. 2010 in De Kapel).

2009

januari

15-01: Kennismakingsgesprek met pastor Klok van de Hutgemeenschap/Grote Kerk.

18-01: Gebedsdienst in het kader van de week van de eenheid m.m.v. de cantorij van de PGE wijkgemeente Emmen -Oost en de zanggroep van "De Duif".

25-01: Landelijke Oecumenelezing bezocht door mevr. v.d. Ruyt en de heer Forrer.

februari

15-02: Gesprek met het bestuur van Op 't Stee.

maart

06-03: Viering Wereldgebedsdag.

09-03: Gesprek wethouder mevr. Thalens met Dabar en Raad van Kerken. (vertegenwoordigd door de heren Forrer en Baptist)

Een uitwisseling over een aantal maatschappelijke vragen als werven van vrijwilligers, kansarme jongeren, studenten-begeleiding, daklozenproblematiek.

15-03: Kerken- bij –elkaar in de Franciscusparochie.

16-03: Het jaarverslag 2007-2008 wordt vastgesteld.

25-03: De heren Forrer en Roesink zijn namens de Raad aanwezig bij de start van het Steunpunt Mantelzorg.

april

12-04: Vroeg-op-Pasenviering in en bij de Grote Kerk.

16-04: We delen onze gevoelens over het overlijden van de heer Blaauw. Hij overleed op 15 april.

19-04: De heer Smit Duijzentkunst vertegenwoordigt de Raad bij het afscheid van ds. J. Schuitemaker (PGE Zuidbarge/Rietlanden)

mei (+ vakantiemaanden juni t/m augustus)

28-05: We gedenken de heer Roesink die op 23 april is overleden.

De heer Sertons is de nieuwe afgevaardigde van de Titus Brandsmaparochie. Hij zal ook namens de Raad zitting nemen in Inlia.

Vanwege programmatische en organisatorische redenen wordt besloten de Kerkennacht niet te houden.

Verdere vertegenwoordigingen vanuit de Raad:

Pilotproject over ouderen in Bargeres; de heer van Luit.

07-06: Afscheid kapiteins Kremer van het Leger des Heils: de heer van Luit.

11/14-06: Grote Kerk: conferentie met partnergemeenten uit Duitsland. (de heer van Os)

28-06: Bedevaart Gerardus Majellaparochie: de heer van Os.

30-08: Full Colourdienst; voorganger ds. J. Fischer en de heer Schiere verleent namens de Raad zijn medewerking aan de voorbereidingen en de uitvoering van de dienst.

september

17-09: De heer Hidding, afgevaardigde van de PGE Zuiderkerk, kan vanwege ziekte niet meer de vergaderingen bezoeken.

De evangelische gemeenten worden voorgesteld de gebedsdiensten op wijkniveau te gaan houden.

De Sobethgroep is aangevuld met ds. J. de Korte (PGE-Emmen-Oost).

21-09: Oecumenelezing door L. Boot in de Grote Kerk.

oktober

15-10: De heer Lubbers (NAK) neemt zitting in het D.B.

november

19-11: We spreken samen over onze betrokkenheid en die van de kerk/geloofsgemeenschap die we vertegenwoordigen.

Mevr. Skerlic, vertegenwoordiger van de Servisch Orthodoxe Kerk, neemt afscheid en de heer Zivanovic is nu de contactpersoon.

De Raad laat zich op 13-12 vertegenwoordigen bij het afscheid van ds. H.E. Bijleveld (PGE Emmen- O) door de heren van Os en Baptist en bij het afscheid van ds. T. Olthof (PGE- Emmen- Z) door de heren Forrer en Smit Duijzentkunst.

De decembervergadering vervalt vanwege het slechte weer.

2010

januari

21-01: De heer Middel is de nieuwe vertegenwoordiger van het Leger des Heils. Mevr. de Vries en mevr. Koster bezoeken de landelijke Oecumenelezing in Utrecht.
De eerste gesprekken over de viering van het Avondmaal en de

Eucharistie worden gehouden.

De heren Lubbers en van Os zijn bij een vergadering va het 4-mei comité geweest.

februari

18-02: De werkgroep die de Wereldgebedsdag voorbereidt en uitvoert deelt mee dat deze viering niet door kan gaan omdat het materiaal niet tijdig beschikbaar was.

Actuele berichten vanuit de Raad komen op de website.

maart

14-03: Kerken – bij – elkaar in De Bron.

18-03: Mevr. Schut- Westhuis (Baptisten Gemeente) gaat de vacature invullen die is ontstaan na het overlijden van de heer Blaauw. Het financieel jaaroverzicht 2009 wordt goedgekeurd.

21-03: Intrede ds. J. de Valk- Boerma in PGE- Emmen-O.
De heren van Os en Baptist vertegenwoordigen de Raad.

april

04-04: Vroeg – op – Pasen viering in de Grote Kerk.

15-04: Mevr. Zuidersma – Strijker is de nieuwe vertegenwoordiger van PGE de Kapel.

Met mevr. Harkema en de heer van Hese (Leger des Heils) spreken we over de werving van vrijwilligers en de inhoud van het werk van het Leger des Heils in Emmen.

17-04: Studiedag over asielrecht bezocht door mevr. de Vries en de heer Baptist. (georganiseerd door de Berlijngroep PGE Emmen-O)

mei (+ vakantiemaanden juni t/m augustus)

20-05: De heer Forrer is na een periode van ernstig ziek zijn weer op de vergadering aanwezig. Er wordt een werkgroep gevormd die een voorstel gaat formuleren over een Kerkennacht 2011.

Als afsluiting van de gesprekken over het Avondmaal en de Eucharistie en het vergaderseizoen houden we een zogenaamde Agapèviering.

27-06: De heer van Os is aanwezig bij de Gerardus Majellabedevaart.

02-08: Gesprek met een afvaardiging van Op 't Stee.

29-08: Full Colourdienst met asl voorganger pastor A. Klop en mede voorbereid en uitgevoerd door de heer Schiere

september

16-09: Besproken wordt hfdst 1 (De God van vrede en de vrede van God) uit “Wees niet bang, naar een oecumenische verklaring van rechtvaardige vrede”, een uitgave van de landelijke RvK. Het verslag van de gesprekken over Avondmaal/Eucharistie wordt aan de besturen en raden van de kerken en Geloofsgemeen- schappen gestuurd.

oktober

11-10: Oecumenelezing met prof. A. van der Meiden.

21-10: De problematiek rondom asielzoekers en stand van zaken Op 't Stee wordt besproken.

De heer van Luit zal mevr. Scholten (bedankt vanwege ziekte voor deze functie) vervangen in het comité “Project Stolpersteine.”

november

08-11: De provinciale Raad heeft de plaatselijke Raden uitgenodigd voor een uitwisseling van activiteiten en een lezing van ds. K.v.d. Kamp de landelijk secretaris van de RvK. De raad wordt vertegenwoordigd door de heren Forrer, Lubber en Smit Duijzentkunst.

17-11: Gesprek met Inlia, Dabar, Op 't Stee en Raad van Kerken. (de heren Forrer en Sertons)

18-11: Kerken en Geloofsgemeenschappen worden aangeschreven om een bijdrage te leveren voor een boekje "Fietsen langs de kerk"

28-11: Kerken-bij-elkaar in de Gerardus Majellaparochie.

De decembervergadering vervalt vanwege de slechte weersomstandigheden.

STICHTING OP 'T STEE

Bankrek.: 31.70.35.134

Wat Op 't Stee is en doet

De stichting werd in 1999 door de Raad van Kerken en Geloofsgemeenschappen Emmen opgericht. De kerken voelden zich geroepen om zich in te zetten voor asielzoekers in nood. In de daarop volgende jaren hebben wij selectief tientallen op straat gezette asielzoekers opgevangen, vooral kwetsbare groepen, zoals vrouwen en gezinnen met kinderen, die niet naar hun land konden terugkeren. In die periode hebben we van zeer nabij ervaren wat er zich op het grondvlak bij asielzoekers en hun hulpverleners afspeelt. Toen in 2007 werd besloten tot een Generaal Pardon, kwamen alle (± 40) bij Op 't Stee ondergebrachte asielzoekers in aanmerking voor een verblijfsstatus, omdat zij voldeden aan de gestelde voorwaarden.

Bestuursakkoord overheden

Na het besluit tot een Generaal Pardon tekenden de Staatssecretaris van Justitie en de VNG op 25 mei 2007 een Bestuursakkoord, waarin afspraken zijn vastgelegd over de verbetering van de asielprocedure en de uitvoering daarvan. Met name de gemeenten hechtten zeer aan dit Bestuursakkoord, want zij wilden af van de oude situatie waarin talloze asielzoekers zonder enige voorziening op straat rondzwierven en met dit akkoord zou, zo dacht men, ook daaraan een eind worden gemaakt.

De praktijk

Sindsdien leefde en leeft nog altijd wijd en zijd de opvatting dat met deze besluiten het vraagstuk rond asielzoekers is opgelost. Dat is een tragisch misverstand. Nog steeds worden kwetsbare mensen, waaronder kinderen, letterlijk aan de straatstenen overgeleverd. Ze worden door het COA uit het asielzoekerscentrum gezet, 'geklinkerd' na vreemdelingenbewaring of vanuit het uitzetcentrum (officieel de Vrijheids Beperkende Locatie, VBL) Ter Apel. Het gaat dan om mensen die door Justitie niet kunnen worden uitgezet naar hun land van herkomst, maar ook om mensen die rechtmatig verblijven in Nederland op grond van een nog lopende procedure, maar toch geen opvangvoorzieningen krijgen van het rijk.

Herhaalde veroordelingen door o.a. het Europees Comité voor Sociale Rechten, het Europese Hof voor de Rechten van de Mens en organisaties als Amnesty International, Human Right Watch en Defence for Children hebben het Nederlandse Ministerie van Justitie nog niet tot een ander, humaner beleid kunnen bewegen. Het enige dat de verantwoordelijke minister Leers onlangs, onder

druk van de Tweede Kamer, heeft toegezegd is dat er gedurende de vrieskou geen asielzoekers op straat worden gezet. Daarna gaan de uitzettingen weer onverminderd door.

Daarom is juist nú een krachtig en onafhankelijk tegengeluid, waarin de thema's gerechtigheid en barmhartigheid met een hoofdletter worden geschreven, van het grootste belang.

We worden ook geconfronteerd met een toenemende druk om asielzoekers te weren uit Nederland.

De opvattingen van Geert Wilders krijgen bijval in onze samenleving, als gevolg waarvan ook andere partijen zich gedwongen voelen een restrictiever standpunt t.a.v. vreemdelingen in te nemen.

Merkt Op 't Stee de gevolgen?

Jazeker, al geruime tijd en in toenemende mate. Onder de druk van de omstandigheden werd begin 2009 al besloten de opvang weer beperkt open te stellen. Er verblijven momenteel 12 mensen in onze opvang, uit Iran (2), Angola (1), Pakistan (5) en Somalië (4), omdat hun situatie als schrijnend beoordeeld moest worden. We konden en mochten ze niet aan hun lot overlaten. Terugkeer naar hun landen van herkomst is om uiteenlopende redenen uitgesloten.

Perspectief asielzoekers

Voor sommigen loopt nog een bezwaarprocedure via advocaten. Hopelijk leidt dit voor enkelen tot een verblijfsvergunning, maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat de verwachtingen niet hooggespannen zijn.

Beëindiging opvang in zicht

Met het huidige aantal asielzoekers is onze maximale opvangcapaciteit bereikt en die capaciteit wordt steeds beperkter. De mensen zijn nu nog ondergebracht in 3 woningen van wooncorporatie Lefier, waarvan er één nog deze maand wegens sloop moet worden ontruimd. Ook de twee andere zullen naar verwachting binnen afzienbare tijd moeten worden ingeleverd. Daarna moet de opvang worden beëindigd. Het gemeentebestuur van Emmen is daarover inmiddels geïnformeerd.

We blijven de mensen die nu in onze opvang verblijven echter bed en brood bieden voor zolang die mogelijkheid er is. We wachten de reactie van het gemeentebestuur af en proberen tot een zo goed mogelijke oplossing te komen voor de vluchtelingen.

Zorg

Een andere grote zorg van het bestuur is op dit moment de bekostiging van de opvang. De kosten voor levensonderhoud bedragen ± € 250 per week. De energiekosten (gas/elektriciteit/ water) komen maandelijks op ± € 500.

Er is dringend geld nodig. Zonder opnieuw een beroep te doen op financiële ondersteuning van kerken en particulieren reddend we het niet. Elk bedrag, groot of klein, is zeer welkom!

ONTMOETING MET DE TURKSE MOSKEEGEMEENSCHAP TE EMMEN

Deze gemeenschap heeft haar gebedsruimte aan de Peijserhof te Emmen en viert haar grotere feesten (zoals de Iftarmaaltijd aan het eind van de Ramadan) – in het sociaal-cultureel centrum “de Marke”, waarbij ook vertegenwoordigers vanuit de wijk Angelslo, de Burgerlijke Gemeente Emmen, kerkelijke- en geloofsgemeenschappen worden uitgenodigd. In de verslagjaren 2009 en 2010 mochten ook weer vertegenwoordigers vanuit de Raad van Kerken en Geloofsgemeenschappen bij deze Iftarmaaltijd aanwezig zijn wat zeer op prijs gesteld wordt door de Moskeegemeenschap. Deze ontmoetingen zijn o.i dan ook van grote waarde, waardoor het onderlinge vertrouwen kan toenemen!

In de verslagjaren zijn ook de bijeenkomsten van de Sobhetstudiegroep weer gehouden, wisselend in de moskeeruimte c.q. in een kerkelijke ruimte. In deze werk-studiegroep zijn vertegenwoordigd:

- De Imam en Leden van het moskeebestuur.
- Leden vanuit kerkelijke gemeenschappen en vanuit de Raad van Kerken en Geloofsgemeenschappen te Emmen.

In de verslagperiode zijn de volgende themata met elkaar besproken:

- Hoe is onze relatie met de jongere generaties? Hierover informeren we elkaar, vooral ook over de wijze waarop moskee en kerken jongeren willen betrekken bij hun activiteiten.
- Ook wordt gesproken om deze jongeren met elkaar in contact te brengen door bv. bezoek aan moskee en kerk. Dit zal vooral op wijkniveau verder moeten worden uitgewerkt.
- Ook denken we na over de vraag van het moskeebestuur: op welke wijze kunnen we als moskeegemeenschap jongeren op de scholen informeren over wat ons geloof inhoudt, opdat er meer onderlinge bekendheid en vertrouwen kan gaan groeien.
- Op 25 mei 2009 nemen we afscheid van de Imam, die sinds 2006 in deze moskeegemeenschap heeft mogen werken. Het wordt een goed inhoudelijk gesprek, waarin vooral de Imam vertelt hoe hij deze jaren heeft ervaren. Hij is zeer positief over deze periode en spreekt ook zijn tevredenheid uit dat deze studiegroep – waartoe hij mede het initiatief heeft genomen – zo goed van de grond is gekomen. Hij bedankt dan ook alle leden voor het gegeven vertrouwen en vooral ook voor de inhoudelijk informatieve gesprekken. De Imam krijgt ter herinnering een fotoboek van ons mee, waarin een aantal belangrijke momenten van de Sobethgroep zijn vastgelegd!
- Gesprek over “de dag van de dialoog”, die echter in Emmen nog niet goed van de grond is gekomen!
- Bespreking van de gehouden bijeenkomsten van het Samenwerkingsverband moslims en christenen in noord- en oost-nederland.
- We maken kennis met de nieuwe Imam, die zich aan het oriënteren is op z'n nieuwe werkplek, vooral ook probeert hij zo spoedig mogelijk het nederlands onder de knie te krijgen.

In 2010 zijn er weinig bijeenkomsten geweest van de Sobethgroep en de reden was vooral dat een tweetal leden verhinderd waren door ernstige ziekten. Beide leden zijn weer wat opgeknapt en hopen hun bijdragen aan de gesprekken weer te gaan geven. Na de Iftarmaaltijd op 1 september 2010 is afgesproken dat het moskeebestuur het initiatief zal nemen om de gesprekken te gaan hervatten. We hopen dan ook in het jaarverslag 2011-2012 weer op een goede wijze verslag te doen van deze gesprekken, die wij als Raad van Kerken- en Geloofsgemeenschappen belangrijk vinden om het onderlinge vertrouwen tussen vertegenwoordigers van beide godsdiensten te Emmen te verstevigen, waarbij vooral ook indringende vragen op een respectvolle wijze aan elkaar gesteld dienen te worden. Respectvol met elkaar leren omgaan zal ons uitgangspunt blijven, zodat we een kleine bijdrage kunnen geven aan het weerstaan van de toenemende respectloosheid in onze

hedendaagse samenleving. Voorop staat bij ons dan ook om samen te werken met de moskeegemeenschap in het maatschappelijk leven daar waar het mogelijk is. Echter in onze ontmoetingen hebben we ook ten diepste ervaren dat we samen kunnen bidden met vertegenwoordigers van de beide andere godsdiensten, die ook Abraham beleven als hun oervader. De beginwoorden van dit gebed kunnen dan zijn:

Zo bidden wij U

Met al Uw joodse mensen, die Uw Thora betrachten;
Met al Uw moslimmensen, die U aanbidden barmhartige;
Met al Uw christenmensen, die U herkennen in Jezus van Nazareth;

Zo gaan wij tot U.....

We sluiten af met de Vredegroet: *de Heer geve ons allen Zijn Vrede.*

SECTIE PR

Belangrijkste taak van de PR is om de naam van de plaatselijke Raad van Kerken en Geloofsgemeenschappen bij voortdurende aandacht te brengen door middel van persberichten ,overige publiciteit en gesprekken.

Sedert 2009 is daar een nieuw medium aan toegevoegd n.l. internet. Vanaf die datum kan iedereen alle activiteiten van de Raad volgen via de website www.raadvankerkenemmen.nl. In het kort wordt op deze site gezet wat de Raad is en doet. De site mag zich in een goede belangstelling verheugen

Gemiddeld 350 bezoekers per maand bekijken onze website

Ook dit jaar werden weer veel persberichten naar de schrijvende- en sprekende pers gestuurd over jaarlijkse- en bijzondere evenementen. Kerkelijke en regionale kranten kregen van ons berichten met het verzoek die te plaatsen of er op andere wijze aandacht aan te schenken. Veelal gebeurt dat ook, alhoewel sommige berichten af en toe wat ingekort worden. Soms leidt het tot een verzoek om een interview te geven. Naast genoemde persberichten werd ook aandacht op activiteiten van de Raad van Kerken en Geloofsgemeenschappen gevestigd door op ruime schaal posters te verspreiden zowel binnen kerkelijk Emmen als daarbuiten.

Maandelijks werd voor de protestantse en katholieke kerkbladen, resp. "OP WEG" en "Katholiek Emmen" (nu Vierluik geheten) een column verzorgd. Die column gaat ook naar de overige leden van de Raad met het verzoek daar aandacht aan te geven in het "eigen" kerkblad. Bijzondere activiteiten worden soms apart doorgegeven aan degenen die de mededelingen in de zondagse diensten van de verschillende kerken verzorgen. Een enkele maal neemt ook de Gemeentebode van de Baptisten kerk onze berichten op.

Ook werd regelmatig door de landelijke raad van kerken een z.g. E- flits gezonden met allerlei feiten en nieuwtjes. Die flits werd o.m. op de website gezet en naar belangstellende verzonden. In de naaste toekomst wil de raad o.m. via publiciteit zich wenden tot alle kerken en geloofsgemeenschappen in Emmen, die(nu nog) geen lid zijn van de plaatselijke Raad van kerken om in het kader van een bredere samenwerking ook anderen te informeren over het werk van de Raad. Zo werden b.v. alle Kerken en Geloofsgemeenschappen geïnformeerd over een te houden kerkennacht, een plan om een brochure uit te geven met een route die langs alle kerken (die mee willen doen) voert en waar informatie over die kerk of gemeenschap wordt gegeven etc. Ook voor de 2 x per jaar te houden "Kerken bij elkaar" werd een brede publiciteit verzorgd.

Enkele leden van de Raad bezochten een bijeenkomst in Westerbork georganiseerd door de Provinciale Raad van Kerken. De landelijk secretaris Ds. K. v.d. Kamp liet zijn licht schijnen over de ontwikkelingen in de oecumene tot 2015. Uitwisseling tussen de verschillende leden van de plaatselijke raden was zinvol en verrijkend.uit zo n bijeenkomst blijkt dat wij ons als Emmense raad meteen groot aantal verschillende dingen bezig houden. Binnen de raad vond tijdens verschillende vergaderingen een zinvolle discussie plaats over de vraag ; Hoe vieren jullie in je eigen kerk/Geloofsgemeenschap het Heilig Avondmaal ?De discussie werd samengevat in een handzaam papier , wat via de pers , aan geïnteresseerde kerkmensen en aan kerken met een website in de omgeving verspreid werd.

FINANCIËEL OVERZICHT PERIODE 2009 EN 2010

De financiële positie van de Raad was in de jaren tot 2008 tot een absoluut minimum teruggelopen. Er was zeer weinig armslag om activiteiten te bekostigen.

De jaren 2009 en 2010 werden gekenmerkt door de economische crisis. Gelukkig heeft de Raad hier niet teveel hinder van ondervonden.

Voor de inkomsten is de Raad voor het grootste deel afhankelijk van vrijwillige bijdragen van de aangesloten kerken en geloofsgemeenschappen (in beide jaren samen € 2.950). Opbengsten van collectes (in beide jaren samen € 1.099) bepaalden de rest van de inkomsten. De totale inkomsten bedroegen € 4.049.

In percentages maken de vrijwillige bijdragen derhalve 73% van de inkomsten uit. Het is hartverwarmend dat de aangesloten kerken en geloofsgemeenschappen hiertoe bereid zijn.

Op de uitgaven beknibbelen lijkt in deze tijden voor de hand te liggen. Gezien het geringe budget waarmee gewerkt wordt, is dat eigenlijk niet mogelijk. Toch hebben we in deze jaren de uitgaven kunnen beperken tot € 3.376.

De uitgaven kan men onderscheiden in enerzijds bestuurskosten (€ 348 zijnde 10%), kosten betalingsverkeer (€ 47 zijnde 1%) en vergaderkosten (€ 600 zijnde 18%).

Anderzijds zijn er natuurlijk de uitgaven voor de verschillende evenementen waaronder het instandhouden van de internetsite. In totaal gaat het daarbij om een bedrag van € 2.381 (71%). Nieuw was dat vanaf 2009 de kosten voor de full colourviering geheel voor rekening van de Raad kwamen.

Omdat per saldo over beide jaren de inkomsten iets groter waren dan de uitgaven heeft de Raad weer wat meer mogelijkheden om nieuwe activiteiten te bekostigen.

Er staan een paar nieuwe evenementen in de startblokken waarvoor de komende jaren uitgaven gedaan zullen worden. Genoemd kunnen worden het organiseren van een kerkennacht en een fietsroute.

Ik spreek de wens uit dat de komende jaren de financiële bijdragen op peil blijven. Alleen dan kan de Raad haar werk in woord en daad voortzetten.

OM MEE TE EINDIGEN.....

Hopelijk hebt u inzicht gekregen in de gehouden activiteiten, die wij als Raad van Kerken en Geloofsgemeenschappen Emmen hebben kunnen en mogen doen in de verslagperiode 2009-2010! We gaan met enthousiasme verder en daarbij willen we ons laten bijlichten door de Waakvlam van God's Geest in Jezus Christus' Naam, van wie wij ons heil verwachten. Dit wordt ten diepste onder woorden gebracht door de theoloog-dichter Willem Barnard (overleden op 21 november 2010) en we willen deze woorden ook u meegeven op de komende reis door het leven:

*Zolang gij nog onzichtbaar zijt,
een zon diep in de nacht,
roep ik uw nadering reeds uit
omdat ik U verwacht!*

Rest ons deze woorden te onderstrepen met de Vredesgroet: **SJALOOM**,

Anton Forrer (voorzitter)

AANGESLOTEN KERKEN EN GELOOFSGEMEENSCHAPPEN EN HUN VERTEGENWOORDIGERS IN DE RAAD

per 31 december 2010.

PG Emmen "De Kapel"	mevr. H. Zuidersma
PG Emmen-Oost	dhr. J. Baptist
St. Franciscusparochie	dhr. H. van Os (penningmeester)
Baptisten Gemeente "De Bron"	mevr. E. Schut
	dhr. T. Pothof
Basisbeweging Emmen	dhr. A. Bosma
PG Emmen "De Zuiderkerk"	vacature
Gerardus Majellaparochie	mevr. A. de Lange
Nieuw Apostolische Kerk	dhr. D. Lubbers
Leger des Heils	dhr. G. Middel
PG Emmen Emmemeer	hr. H. Schiere
PG Emmen Zuid	dhr. R. Smit Duyzentkunst
Titus Brandsmaparochie	dhr. G. Sertons
Hutgemeenschap	mevr. J.N.H. v.d. Ruyt
PG Emmen –Centrum	mevr. J. Scholten
Servisch Orthodoxe Kerk	vacature
P.R.-man	dhr. J. van Luit

DAGELIJKS BESTUUR

Ds. A. Forrer	voorzitter
Dhr. J. Baptist	secretaris
Dhr. D. Lubbers	
Mevr. R. de Vries	

Het avondmaal/de eucharistie

Tijdens de bijeenkomsten van de Raad van Kerken en Geloofsgemeenschappen te Emmen is in het seizoen 2009/2010 gedurende een aantal avonden gesproken over het avondmaal/de communie zoals dat in de verschillende kerken/geloofsgemeenschappen wordt gehouden. Hieronder volgt daarvan een kort verslag. Een aantal hoofdstukjes zijn niet besproken maar na afloop toegezonden.

Baptistengemeente

Hier wordt één keer per maand in de ochtend een avondmaaltijdviering gehouden. Deze vindt steeds op de eerste zondag van de maand plaats. Het is een belangrijke gebeurtenis; het is een hoogtepunt. Zowel brood als wijn wordt er genuttigd. Eerst het brood en dan de wijn. Het brood verandert niet in het lichaam van Christus. Het brood wordt op een schaal doorgegeven. De beker met wijn wordt ook doorgegeven en tussentijds gereinigd. Deelnemers zijn leden van de Baptistengemeente; in De Bron zijn dat allen die zich kinderen van God voelen. Waar het vooral om gaat is dat je bewust moet weten waar je aan deelneemt. Het is een zittend avondmaal.

Leger des Heils

Het Leger des Heils kent geen avondmaal en ook geen sacramenten. Wel kent men de bekering en de verandering der harten. Er is sprake van een heiligingssamenkomst. Men kan zich indien men daar behoefte aan heeft laten dopen in een andere kerkelijke gemeenschap.

Men kent wel de leerstellingen, een soort geloofsbelijdenis.

R.K. kerken

In deze kerk heeft men in beginsel iedere dag (met uitzondering van Goede Vrijdag) een eucharistieviering. Iedere dag wordt er brood (een hostie) en wijn geconsacreerd. Er vindt transsubstantiatie plaats dat wil zeggen dat het brood verandert in het Lichaam van Christus en de wijn in het Bloed van Christus. Het consacreran kan alleen door een priester gedaan worden. Overgebleven hosties worden bewaard in een tabernakel. Deelnemers zijn mensen die hun eerste communie hebben gedaan; dat vindt plaats bij kinderen die kunnen lezen (groep 8). Alhoewel officieel anders, mogen andere Christenen vaak ook deelnemen.

Heel soms kan men onder twee gedaanten te communie gaan dat wil zeggen dat men het Brood krijgt aangereikt en dit Brood dan doopt in de Wijn. Meestal wordt dit afgeraden. Het brood gaat niet rond, maar de kerkgangers moeten naar voren komen. Ook in vieringen waarin geen priester voorgaat wordt het Brood uitgedeeld. De overgebleven hosties zijn immers in het tabernakel aanwezig. Men noemt dit dan een woord- en communieviering. De hostie mag men ook meenemen in een daartoe bestemd hostiedoosje. Men doet dat wel voor zieken thuis. Vroeger mocht alleen een priester dat doen en die werd dan voorafgegaan door een misdienaar met een belletje. Vroeger mocht men vóór het te communie gaan die dag nog niet gegeten hebben. Thans is dat teruggebracht tot één uur voor het te communie gaan.

Protestantse Gemeente Emmen-Zuid

Het Heilig Avondmaal is bij hen het deelhebben aan de kerk. Brood en wijn dienen ook als brood en wijn. Er vindt geen transsubstantiatie plaats. Het gebeurt eens per maand. De diakenen organiseren het; zij delen het brood uit nadat zij het eerst zelf hebben ontvangen van de predikant. De mensen moeten het zelf ophalen. Men krijgt een slokje wijn. Sinds de Mexicaanse griep krijgt men dat in een klein bekertje. Eerst krijgt men brood en dan loopt men door naar de wijn.

De kinderen gaan bij een viering naar de kindernevendienst en nemen bij terugkomst brood en wijn mee. De kinderen mogen meedoen. Zij krijgen geen wijn, maar limonade of druivensap.

Tijdens het avondmaal wordt er gezongen. Een beamer projecteert de tekst op de muur. Veelal gaat het om Taizé liederen. Iedereen mag meedoen aan het avondmaal. Er gaat een brede uitnodiging aan vooraf. Het is meer iets van: je hoort erbij; je bent geen vreemdeling.

Soms wordt het avondmaal ook thuisgebracht. Een avondmaalsviering kent een grote opkomst. Het was vroeger een erg zware viering, nu veel meer een feest.

Protestantse Gemeente Emmermeer

Er wordt eens per maand een avondmaal gehouden. Daarbij wordt wel de nadruk gelegd op Lichaam en Bloed van Christus. Men beleeft het als een klein Pasen. Dat vier je dan in feite opnieuw. Ook op Goede Vrijdag een avondmaalsviering. Ook kinderen zijn welkom, maar hun ouders moeten hen bewust maken. Aan de bediening gaat een brede uitnodiging vooraf. Als je er achterstaat mag je meedoen. Kan ook thuis gedaan worden. Op de vraag waarom het maar eens per maand werd gehouden kon geen antwoord worden gegeven. Het staat ook al zo in oude boeken. Tijdens de bediening wordt er gezongen.

De Hutkerk

Het gaat over symbolen. We zijn een kleine gemeente en zitten dan in een kring. Er gaat een brood rond, men breekt er een stukje af en geeft dat aan elkaar door. De wijn gaat ook rond. De wijn wordt uit kleine bekertjes gedronken. Aan deze viering mag iedereen deelnemen die in de geest met ons verbonden is. De viering vindt twee keer per jaar plaats te weten op Witte Donderdag en aan het eind van het kerkelijk jaar. Kinderen mogen ook meedoen; zij krijgen druivensap. Twee keer per jaar is genoeg. Het avondmaal en geloof is een zaak van onze lieve Heer en mij.

Nieuw Apostolische kerk

Hier viert men het Heilig Avondmaal bij iedere dienst. Eerst is er een gebedsdienst, dan vrijspraak en tenslotte het heilig avondmaal. Men werkt met een ouwel. Daarin zitten drie stipjes wijn. Het uitreiken gebeurt wel eerbiedig, maar snel. Het brood is een symbool. Neem in plaats van mijn Lichaam brood en in plaats van mijn Bloed de wijn. De kinderen doen ook mee. Er is ook een avondmaal voor de zieken. Het is extra feest als de apostel komt. Dan ook de heilige verzegeling door handoplegging (vergelijk met het vormsel).

Basisbeweging

Het is een kritische beweging gericht op een nieuwe wereld van vrede en gerechtigheid. Mensen van allerlei kerken komen er bij. Vaak hebben zij een dubbel kerkgenootschap. Het avondmaal wordt eens per twee maanden gevierd. Men komt dan samen om te eten, dat kan ook vlees met jus zijn. Het gaat erom dat je samen eet. Je eet met elkaar in de Geest van Jezus aanwezigheid. Het gaat niet om de verschillende visies op de maaltijd. Die visies komen voort uit ruzies. Andere visies zijn niet meer of minder. Het gaat om verbondenheid en daarvoor dient de maaltijd. Het gaat er niet om om voorwaarden te scheppen over de maaltijd, het gaat om samen.

Protestantse Gemeente Emmen –wijkgemeente Emmen-Oost

In deze gemeente is de diaconie verantwoordelijk voor de uitvoering van het Heilig Avondmaal. De uitvoering en voorbereiding wordt verzorgd door diakenen en diaconale medewerkers. We spreken van een “brede nodiging”: een ieder die gelooft mag meedoen en aanzitten. Zolang er nog in twee gebouwen wordt gekerkt was de vorm van de viering beurtelings zittend en lopend. Zittende viering: de gemeente blijft zitten en wordt door de ambtsdragers voorzien van brood en druivensap. Er wordt druivensap gedronken omdat in deze gemeente ook kinderen aan het avondmaal deelnemen. Lopende viering: de ambtsdragers en de voorganger staan voor in de kerk en de gemeenteleden lopen langs hen om brood en druivensap te ontvangen. In maart 2010 werd in de gemeentevergadering gesproken over de inhoud en de vorm van het Avondmaal. Momenteel (oktober 2010) wordt het Avondmaal in beide kerkgebouwen “lopend” gevierd: de voorganger deelt een soort hosties uit die vervolgens in de druivensap worden gedoopt bij een ambtsdrager. De viering vindt plaats aan de hand van een liturgie voor het Heilig Avondmaal.

Het Heilig Avondmaal wordt in deze gemeente naast de viering op Witte Donderdag zes keer per jaar gevierd.

Protestantse Gemeente Emmen wijkgemeente “De Kapel”

De intentie van de viering is het gedenken dat Christus zijn lichaam en bloed voor ons gegeven heeft. Een ieder die op zondagmorgen in de dienst aanwezig is wordt uitgenodigd om aan de maaltijd deel te nemen. Sinds een half jaar wordt men uitgenodigd om naar voren te komen waar de tafels gereed staan, om het brood en de wijn te ontvangen. Op deze manier kan men actief deelnemen aan het Avondmaal. Zij die slecht ter been zijn worden verzocht om vooraan in de kerk te komen zitten. Lukt dat niet dan krijgen die mensen brood en wijn op hun plaats.

Momenteel is er voor twee personen druivensap in plaats van wijn en toen de Mexicaanse griep heerste werden er kleine bekertjes beschikbaar gesteld voor hen die dat wilden.

Het Avondmaal wordt vier keer per jaar gevierd waarvan standaard op Goede Vrijdag en de andere drie verdeeld over het jaar.

De Grote of Pancratiuskerk

De gemeente wordt uitgenodigd in een kring om de avondmaalstafel te komen staan.

Iedereen die zich geroepen voelt, is uitgenodigd mee te doen aan het avondmaal. Dit wordt duidelijk aan de gemeente meegedeeld. Ook degenen die niet willen deelnemen aan het delen van brood en wijn worden uitgenodigd in de kring te komen staan, omdat de dienst ook in de kring wordt afgesloten. Het brood wordt uitgedeeld door de diakenen, nadat het door de predikant aan hen is aangereikt. Iedereen wacht met het innemen van het brood, tot allen het brood hebben ontvangen. Na het uitspreken van een gebed wordt het brood genuttigd. De wijn wordt in bekertjes uitgedeeld. Er is druivensap voor degenen die dat willen. Ook hier wordt gewacht met het nuttigen totdat ieder het heeft en pas na het gebed neemt men de wijn tot zich.

We zijn het gewend geraakt elkaar voor het delen van brood en wijn “de vrede van Christus” toe te wensen en we zingen samen met de cantorij enkele “tafelliederen”.

De avondmaalsviering kent een goede opkomst en wordt op deze wijze als zeer betrokken ervaren.